

TEZA:

Sąd powszechny prawomocnym wyrokiem warunkowo umarzył postępowanie karne wobec obwinionej, zgodnie z normą art. 66 § 1 k.k. Sąd ustalił w postępowaniu karnym, iż doszło do popełnienia zarzucanego obwinionej czynu, że nosi on znamiona przestępstwa, oraz że obwiniona winna jest popełnienia owego czynu a okoliczności jego popełnienia nie budzą wątpliwości. Wobec powyższego, w niniejszej sprawie dyscyplinarnej ma zastosowanie art. 70 ust. 3 ustawy o radcach prawnych, który stanowi, że jeżeli czyn zawiera znamiona przestępstwa, przedawnienie dyscyplinarne następuje dopiero z upływem okresu przedawnienia karalności przestępstwa.

WO-60/23

ORZECZENIE
z dnia 29 czerwca 2023 r.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie

w składzie:

Przewodniczący: SWSD Tomasz Jankowski
Sędziowie: SWSD Paweł Libertowski /sprawozdawca/
SWSD Dariusz Smejda

Protokolant: Barbara Sarnowska

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego radcy prawnego Magdaleny Śniegula

po rozpoznaniu w dniu 29 czerwca 2023 r. na rozprawie

sprawy radcy prawnego A.G. (...)

obwinionej o to, że w dniu 28 marca 2017 r. w (...) przy ul. (...) trzymając w ręku wiatrówkę (...) mierzyła nią w stronę twarzy pokrzywdzonej B. C., przy czym zachowanie to wzbudziło u pokrzywdzonej realną obawę popełnienia na jej szkodę przestępstwa pozbawienia życia, tj. o czyn z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w związku z art. 190 § 1 kodeksu karnego

z powodu odwołania Ministra Sprawiedliwości od postanowienia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych z dnia 28 września 2022 r. w sprawie o sygn. D 68/22 zaskarżającego to orzeczenie w całości na niekorzyść obwinionej,

orzeka:

1. uchyła postanowienie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych z dnia 28 września 2022 r. w sprawie o sygn. D 68/22 i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Okręgowemu Sądowi Dyscyplinarnemu Okręgowej Izby Radców Prawnych,

2. kosztami postępowania odwoławczego przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym w kwocie 1.800, 00 (słownie: jeden tysiąc osiemset) zł obciąża Krajową Izbę Radców Prawnych w Warszawie.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia 2 października 2019 r. sygn. akt XIV K 33/18 uznano obwinioną winną tego, że w dniu 28 marca 2017 r. w (...) przy ul. (...) trzymając w ręku wiatrówkę (...) mierzyła nią w stronę twarzy pokrzywdzonej B. C., przy czym zachowanie to wzbudziło u pokrzywdzonej realną obawę popełnienia na jej szkodę przestępstwa pozbawienia życia, tj. czynu z art. 190 § 1 k.k. i wymierzono obwinionej karę grzywny.

Następnie wyrokiem Sądu Okręgowego z dnia 7 lutego 2020 r. sygn. akt IX Ka 1270/19 zmieniono powyższe orzeczenie na podstawie art. 66 § 1 k.k. i art. 67 § 1 k.k. umarzając warunkowo postępowanie karne wobec obwinionej orzekając roczny okres próby.

Z dniem 29 kwietnia 2022 r. Rzecznik Dyscyplinarny skierował do Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych wnioski o ukaranie obwinionej. Dnia 28 września 2022 r. Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych postanowieniem w sprawie o sygn. akt D 68/22 umorzył postępowanie dyscyplinarne wobec obwinionej stwierdzając, iż doszło do przedawnienia karalności czynu. U podstaw tego rozstrzygnięcia leżało ustalenie Sądu I instancji, iż z dniem 7 sierpnia 2021 r. upłynął okres próby określony wyżej wskazanym orzeczeniem Sądu Okręgowego, wobec czego stwierdzono brak podstaw do zastosowania normy art. 102 k.k. (w zw. z art. 101 § 1 pkt. 4 k.k. w zw. z art. 70 ust. 3 o radcach prawnych).

Od powyższego postanowienia odwołanie wywiódł Minister Sprawiedliwości zaskarżając je w całości na niekorzyść obwinionej i wnosząc o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. W odwołaniu zarzucono obrazę przepisów prawa materialnego tj. art. 70 ust. 3 ustawy o radcach prawnych w zw. z art. 101 § 1 pkt. 4 k.k. w zw. z art. 102 k.k. polegającą na uznaniu, że ustała karalność przewinienia dyscyplinarnego zarzucanego obwinionej, podczas gdy prawidłowa wykładnia wymienionych przepisów prowadzi do odmiennego wniosku, gdyż przewinienie zarzucane obwinionej zawiera znamiona przestępstwa z art. 190 § 1 k.k., który to fakt został stwierdzony prawomocnym orzeczeniem sądu karnego oraz zarzucono obrazę przepisów postępowania tj. art. 17 § 1 pkt. 6 k.p.k. w zw. z art. 74 [1] pkt. 1 ustawy o radcach prawnych poprzez umorzenie postępowania dyscyplinarnego, mimo że nie nastąpiło przedawnienie karalności zarzucanego deliktu dyscyplinarnego.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych zważył co następuje.

Odwołanie okazało się być zasadnym. Przedawnienie karalności czynu w tej sprawie nie nastąpiło. Termin w tym względzie upłyne dnia 28.03.2032 r.

Zgodnie z art. 70 ust. 3 ustawy o radcach prawnych, jeżeli czyn zawiera znamiona przestępstwa, przedawnienie dyscyplinarne następuje dopiero z upływem okresu przedawnienia karalności przestępstwa. Z kolei zgodnie z art. 101 § 1 pkt. 4 k.k. karalność przedmiotowego przestępstwa (z art. 190 § 1 k.k.) ustaje, jeżeli od czasu jego popełnienia

upłynęło lat pięć, ale zgodnie z art. 102 k.k. jeżeli w owym okresie wszczęto postępowanie, karalność przestępstwa ustaje z upływem 10 lat od zakończenia tego okresu.

W sprawie niniejszej w przepisany wyżej terminie (określonym normą art. 101 § 1 pkt. 4 k.k.) wszczęto i w całości przeprowadzono postępowanie karne, zakończone opisany wyżej prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego. Warunkowo umarżając postępowanie karne wobec obwinionej w szczególności (zgodnie z normą art. 66 § 1 k.k.) Sąd ustalił bezwzględnie w owym postępowaniu karnym, iż doszło do popełnienia zarzucanego obwinionej czynu, że nosi on znamiona przestępstwa, oraz że obwiniona winna jest popełnienia owego czynu a okoliczności jego popełnienia nie budzą wątpliwości. Okoliczności tych nie można pominąć w niniejszej sprawie.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych nie podziela zatem stanowiska Sądu I instancji co do tego, iż pozytywny wpływ okresu próby ustalonego wyrokiem Sądu Okręgowego wyłącza obowiązek zastosowania w sprawie normy art. 102 k.k. (w zw. z art. 101 § 1 pkt. 4 k.k. w zw. z art. 70 ust. 3 ustawy o radcach prawnych). Zapadłe we wszczętym i przeprowadzonym postępowaniu karnym rozstrzygnięcie jest prawomocne i w żaden sposób nie zostało wzruszone. Wywołuje zatem ono, oraz postępowanie je poprzedzające, skutki określone wyżej powołaną normą. Skutków tych nie dezawuuje fakt zastosowania przez Sąd w postępowaniu karnym instytucji względności wobec obwinionej, jaką jest warunkowe umorzenie postępowania karnego. Brak jest podstaw prawnych dla przyjęcia oceny przeciwnej, w tym do powołania w tym względzie normy art. 68 § 4 k.k. Podkreślenia zwłaszcza wymaga fakt, iż warunkowe umorzenie postępowania jest zupełnie inną instytucją prawną względem umorzenia postępowania, w szczególności odrębne – wykluczające się wręcz – są przesłanki ich zastosowania (określone odpowiednio co do zasady w art. 66 § 1 k.k. oraz w art. 17 § 1 k.p.k.), inne są ich cele i nie zachodzi w szczególności ich wzajemne przekształcanie się, jak wskazano w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia. Uzupełniająco można jeszcze zatem wskazać, iż *„Zasadnicza różnica pomiędzy warunkowym i bezwarunkowym umorzeniem postępowania (uniewinnieniem) nie sprowadza się zatem do podstawy takiej decyzji, tj. tego, czy sprawca popełnił przestępstwo, czy też nie. W przypadku bowiem klauzul niekaralności i warunkowego umorzenia postępowania decyzje takie zapadają, albowiem sprawca popełnił przestępstwo. Różnica polega na tym, że w razie warunkowego umorzenia postępowania sprawca ponosi prawnokarne konsekwencje swego czynu, a w przypadku umorzenia bezwarunkowego, co do zasady, ich nie ponosi (z wyjątkiem art. 45a § 1 KK).”* [Kodeks karny. Część ogólna. Komentarz do artykułów 1–116, Art. 66 KK red. Zawłocki 2021, wyd. 5/Lachowski, Legalis].

Nadmienić można przy tym, iż powołany w uzasadnieniu postanowienia Sądu I instancji wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 18 lutego 2009 r. sygn. akt I OSK 399/08 zapadł w postępowaniu sądowoadministracyjnym, nie dotyczył kwestii obliczania terminów przedawnienia karalności czy kwestii z zakresu postępowania dyscyplinarnego ale dotyczył kwestii przekroczenia granic uznania administracyjnego przy podjęciu indywidualnej decyzji o zwolnieniu ze służby funkcjonariusza Służby Celnej po upływie dwóch lat od upływu okresu próby na gruncie art. 26 ust. 8 ustawy o Służbie Celnej. Norma ta zresztą wiązała uprawnienie do zwolnienia funkcjonariusza z podstawą w postaci m.in. warunkowego umorzenia postępowania karnego, jeżeli ścigany czyn dotyczył przestępstwa popełnionego umyślnie, ściganego z oskarżenia publicznego, nie zaś z faktem wszczęcia postępowania.

Z powyższych względów orzeczono jak w sentencji rozstrzygnięcia.

Stosownie do treści art. 70 [6] ust. 2 ustawy o radcach prawnych kosztami postępowania

przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym Krajowej Izby Radców Prawnych należało obciążyć Krajową Izbę Radców Prawnych w Warszawie. Zryczałtowaną wysokość przy tym kosztów postępowania ustalono zgodnie z uchwałą nr 86/IX/2015 Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 20.03.2015 r. w sprawie określenia wysokości zryczałtowanych kosztów postępowania dyscyplinarnego [t.j. określony uchwałą nr 621/XI/2022 Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 14.06.2022 r.].